

Nr. 48.

Firmdenā 1. (13.) Dezember

1869.

Mahditojs.

Gelschsemmes finnas. No Nibgas: Widsemmes gubernators pahreisojs. — pahre Dubbelu dselsu-zellu. No Pehterburgas: Sw. Jurra ordeni iwebsti. — Wehles prinjis atreisojs.

Ahrsemmes finnas. No Wahzemmes: Kibnas juhras laupitaji. — Hannoveres nemeers. No Brustes: rahr Mefika keisereine Scharloti. No Englandes: Aehneebi un kaitoli nemeerigi. No Spanias: republikanesci aksal paatz galwas. No Ebstreikas: pahre Talmazeeshu dumpi. No Nobmas: pahre longibsi.

Zittas jaunas finnas. No Segawas: pahre dselsu-zellu darboschanojs. — pahre Sl-rykawem. No Kursemmes: pahre ugguns-grechlu. No Westomas: gahje peetruluse.

Jounakabs finnas.

Bruhies-pubrs. Pagasta-vezzokais un preeksfestetajs. Arta ja juddums. Sinaa. Grabmata finna.

Feeliskumā. Kad wellam piisni ween dohñi, tad wijsj panems wihsu dohñi. Kas ir valis iehirba? Grabmata, ko Zehjis Lahzens Pehtscham Lauwinam ralstijis. Stahstinsch. Desluddinazhana.

Gelschsemmes finnas.

No Nibgas. Widsemmes gubernators v. Lyander 24. November aksal pahreisojs mahja un sava augsta ammata darbus usnechmik.

No Nibgas. Pahre to nodohmatu, starp Nibgu un Dubbulteem taisamu dselsu-zellu taggad djsirdam tā: tee fungi, kas scho darbu usnechmusees, augstu valdischanu lubgusch, neveen lai winneem wehle to zellu taisiht, bet to ar Nibgas-Selgawas dselsu-zellu soweenoht tā, ka scha dselsu-zella leetas, tas irr: lokomotives, waggonus un t. pr. warretu arri pee ta jauna zella bruhkeht. Bet valdischanu to newehloht wis tahaā wihse, tapehz ka waljis to taisamu Nibgas-Dubbelu zellu neusnemmahs argaloht un tadeht arri newarhoht wehleht apgalwota zella rihsus bruhkeht pee zitta neapgalwota zetta. — Salla, ka tee fungi tomehe wehl ne-effoht sawu nodohmu atmetuschi, bet raudisschoht zittu padohmu.

No Pehterburgas. 26. November Pehter-

burgā or leelu gohdu swinneja tohs svehtlus, kad palitska 100 gaddi, samehr fidsdrohscheem farrawihreem par apgohtaschanu eezehla to sw. Jurra ordeni ieb gohda-sibmi. Us scho gohda-deenu tiffa us Pehterburgu aizinati wissi tee deenesta buhdami un arri izdeenejuschi, farra-wihri, kam sw. Jurra gohda-sihme pee fruktihun. Lai nu gan schoreis newaram xilnigi tohs svehtlus aprastīht, tad tomechr mums japeeminn, ka us teem sapulzeteem sw. Jurra frusta brunneneckeem augstais Kungs un Keisers runnu turreja un to veidja ar scheem wahrdeem: „Deews dohd, ka mums wairs nebuhtu nelahds farschs, bet ja listens farru nospreedis, tad drohscht zerru, ka muhsu semmes- un juhrs- farra-spehls muhsu farra-eerohischu flanu un Kreewu wahrda gohdu aistahwehs.” — Us scheem svehtkeem augsti weesti bij sanahluschi neween no eelsch- bet arri no ahrsemmehm. — Par brihnumu arri to dabbuja finnaht, ka tas pirmais no saldateem, tas Jurra frusta dabbujis, wehl effoht dsihws un jau 130 gaddus wezs firmgalwis.

No Pehterburgas ralsta, ka Englandes krohnamentiels, tā nosaukts Wehles prinjis, November mehnescha heigās tur aissnahlshoht us sehschanu un Keisera seemas-pilli peemahjoshooht. — Utri Pohlu semmes pahrvalditaju grabju Verg Pehterburgā gaida, kam arr seemas-pilli ruhme fataista.

Ahrsemmes finnas.

No Wahzemmes. Savā 47tā Nri. jau stahstijam, ka andeles knggeem Kibnas juhrā us-trihtoht laupitaji. Ka tas patefi teesa, to ar scho tē peeminnamu notikkumu parahdisim. 24tā Sep-

tember f. g. tas Seemet-Wahzsemmes 3 mastu fuggis „Apenrade,” kam tikkai kapteins, stuhrmannis un 12 matrohschi bij wirfū, netaht Makao pilseftas tikkā no simts Fehneeschu pirateem jeb juhras-saupitajeem apstahts un islaupihts. Pirati is leelgabbaleem schabwa fuggim farkefchais wirfū, zaur fo 1 matrohsfi noschabwa, kapteinu un stuhrmanni gruhti un tohs zittus weegli eewainoja. Laupitajt nedabbuju-schi famu laupischanas darbu pilnigi isdarriht, jo eeraudsijuschi kahdu dampfuggi nahkohit un tadeht laidusches prohjam. Aplaupitam fuggim pa tam isdewees ee-eet Makaos pilseftas ohstā.

Wehl no Wahzsemmes raksta, fa Hanno-were, kas nu jau no 1866ta gadda pee Bruehchu walstes peederr, wehl nēka newarohit meerā rimtees par sawu wezzu, no waldischanas astahdinatu fehninu. Sinnams, fa ne wissi tahdi, warrbuht tik ta masaka daska tahdi irr; bet tee nemas nebehda, fa zaur to paschi few ween leelu slahdi darra un pehz ta tihko, kas wairs newarr notift. Tāpat tas wezzais Lehnisch arr wehl arween paleek pee sawa prahta un laikam tā paliks lihds pascham sawa muhscha gallam. Winsch tohs taubis arween usturr’ pee tahs weltigas apfohlischanas, fa faveem ustizzameem to ustizzibū pilnigi atlihdsinachohit, tad winsch atkal nahkohit pee sawa pirmeja gohda un warras, — us fo pats wehl arween tihkojohit. — Sinnams, fa schahdi prettineeki taggadejai waldischanai dauds weetās irr par kawelkeem, — lai gan nekahdu leelu slahdi newarr darriht.

Schwarzburg-Rudolstatte sirs Georgis, kas 26. Novbr. nomirris, bijis 70 gaddus wezs. Winnu dehis Alberts, kas taggad waldischanu usnehmis, irr 31 gaddus wezs. Tas sawā pirmā pasluddina-fchanā faveem pawalstnekeem apfohlisj pahr sawas semmes lablahschani wissā spehkā gahdahit un tohs jau pastahwedamus semmes lakkumus usturreht un pasargaht. Pawalstneeki sawu pateizigu prahtu us sawu Deewa meerā aisgahjuschu mihsotu waldineku parahdischoht tad, tad winna pebznahkamam rikpat padewigi un paflausigi buh schoht, fa winnam bijuschi.

No Brisseles, Belgija, raksta pahr to zitt’reiseju Melkīlas leisereeni Scharlotti behdigas sinnas ween. Mas ween eegaddotees tahdi azzu-mirkli, tad winna effoht pee pilna prahta. Winnu taggad wai-jagoht zeeti apvalteht un nedrihfschoht wairs gandrīhs winna laist pa dahrsu pastaigatees, jo winna gribboht aisbehgt un tapehz arr diki par launu nem-mohit, fa winna tā zeeti apivaltejohit. Effoht tur eetaifhts telegrafs, pee fa winna leelako deenas dasku nofhschoht, sinnas laisdama us wiffahm Ei-ropas waldischanahm, fuhdedamees pahr to, fa winna teekoht fa zeetumā turreta. Pirms no tejenes ne-eijoht prohjam, kamehr atbildu dabbujuse. Bet telegrafs jau tā eeriktehts, fa tahs sinnas aiseet tik ween Belgijas Lehnina pilsi un no turrenes teek us tahtm atbildehts. Arween winnai wehl effoht tahs

leekas bailes, fa ar ehdeenu gribboht winnu nogip-teht un tadeht tam offizeeram, kas pee winnas par fargu, ikreis arri turpat winnas istabā no ta pascha ehdeena ja-ehd. Dokteri apleezinajohit, fa winnu wairs newarohit isahrsteht.

No Englandes. Iaw wiffat ilgi, lad rak-stija, fa Fehneeschu effoht pahrwarreti un meerigi; bet taggad deen’ pa deenu atkal leekals trohfsnis no teem dsirdams. Winni wiffas pamahzischanas us labbu, nemmoht par launu. Thru semmes biskaps Kullen us Rohmu reisodams, arr bij islaidis us sawahm draudsehm pamahzischanas grahmatu, fur tahs pahrrahjis un tahtm pahrmettis, fa winnas Deewa- un waldischanas- lakkumus aismirsdamas, sawu lizzibū wairs ne par fo nerehkihoht un paschai laizigai waldischanai arr pretti turrotees. Winsch tohs aishraha us to gallu, kas tahdeem traktojajem sagaidams un fa winnu besdeewiga eekahroschana, fa Deewam prettiga, ne muhscham newarr isdohtees un t. pr. Scho pamahzischana tee Fehneeschu dilti nehmuschi par launu un tadeht trakkojohit un bee-drojotees pa sleppeneem kakteem jo niknaki un jo wairak. Lad atkal dauds nemahziti un tumfchi kattoli fahkohit naidigi dumpotees prett protestanteem. Rakstijuschi kahdam parlamentes fungam draudedamu grahmatu, kurrā tee pagehroht, fa lai tas no sawas weetas tuhlin atfalkahs, fa tad warretu ewehleht winna weetā to un to Fehneeschu heedri. Lad wehl tee pee sawahm basnizahm peesittuschi paslud-dinaschanas tahdas: winni effoht nomannijuschi, fa daschi kattoli sawus ammatu darbus leekoht pastrah-dahit pee protestantiskeem ammatneefeeem, kas nemas ne-effoht pareissi. Tadeht winni wiffeem teem noseidse-jeem peekohdinoht, lai tee sargahs. Un tad tahdi til ween no winna teefahm effoht sohdami, tad winni us to eezelteem wihereem effoht peekohdinajuschi, usjh-meht wissus tohs wahrdus no teem fattokeem, kas sawu labbibu weddoht pee teem un teem melderem, woi darbu dohdoht pee fahdeem protestantu ammat-neefeeem, jeb winna bohdes pehrkoht. Teem arr tas effoht usdohts, scho fluddinaschanu wiffeem kattokeem sinnamu darriht, fa tee pehzak newarretu ar neko aishildinatees. Lad wehl tee sinnamu darroht protestanteem un wiffeem kezzereem, fa, ja tee winnu lakkumus pahrkabpschoht un no winnu faudihm darbn peenem schoht, chee pa nakti winneem usklupschoht un winnu paschu mahjās tohs isdeldeschoht. Luhk, kahdas nefreetibas wehl dsirdamas no tahdas semmes, fur faudihm ta pilnigala brihwiba! Ko lihds brihwiba tahdeem, kas wehl ihsto gaismu nepasifist.

No Spanijas. Tee rupublikaneeschi, kas no fortefu pulka bij atlahjusches, taggad atkal atpaf-kat nahkuschi, redsedami, fa ar to winneem nepatih-kamu lehnina-melkieschanu Spanijai nēka neisdoh-dahs. Tee nu jahi sawu kasu atkal us tirgu, tas irr, tee sahl atkal eeteikt sawu padohmu, zif labba effoht republika un fa ta weenigi warroht tautas

teefas un brihwibas pasargah. Tadeht arr winni nebuht ne-essoht tahs dohmas atmetsuchi, bet ar wahrdeem un darbeem republiku aisschweschoht un pee tahm dohmagm turrechotees, jo kas tad taggad essoht? Ne republika, ne lehnisch un Spanijai tihi pa launu pa wissahm semmehm dsennajohit un mellejohit pehz lehnina, kur tak warroht no fawas paschas tautas ihsti labbu un teizamu waldischanu etaishit, prohti republika un t. pr.

No Chstreikijas ralsta pahr to Dalmazijas dumpi atkal tahdas finnas: Dalmazeeschu nahburgi nebuht ne-essoht meerigi, bet tafotrees arr' us dumpi prett sultanu, tapat Erzogewinā, fa ir zittur. — Montenegras firsts gan nelo negribboht finnaht no farra, bet winna laudis essoht dilti nemeerigi, un ja tee ween zelschotees kahjas, tad winsch nelo newarreschoht atturretees. Dalmazija wehl naw nekahds gals dumpim.

No Rohmas ralsta pahr to, ar laudu bran-gumu 8ta Dezbr. (26. Novbr.) tur to leelo konzihli buh schoht eesahkt. Wisseem teem konzihles tehweem wajagoht jau pulksten 7 no rihta sapulzetees lahdā Watitana-pils sahle, us kurrent pahwests p. $8\frac{1}{2}$ buh schoht pahnahkt. No tejenes eeschoht us basnizu, dseedadam to dseesmu: „Deews, fwehtais Garb, nahz pee mums klah.“ Tad sapulzschanahs sahle wissi noschidischooht, kur kardinalis Patrizzi mischu turrechotees, zitti atkal zittus pahtarus un to konzihla eesahkuma runnu. Tad wissi tehwi, katis pehz kahrtas fw. tehwa trohna preefschā nomettischootes pee semmes un winsch teem wisseem doh schoht to apustulisku fwehtischana. Tad pahwests pats fazzischoht, fa konzihle eesahktia. Pa to laiku ar wisseem Rohmas pulksteneem swannischoht un no engelu-pils ar leelgabbaleem schauschoht.

Wehl no Rohmas. Lihds 1mo Dezember tur jau 400 biskapi no mallu mallahm fabraukuschi kohpā; bet nu essoht us-eeta zitta gruhta fib-bele winnu starpā: dauds biskapi neprohotoht kreeti latiniski runnaht un tomehr fchi ween ta walloda, ko konzihle brihw runnaht. Amerikaneeschu, Franzuschu un Spaneeschu biskapi nebuht neprohotoht latiniski runnaht un Australuma biskeem ta walloda essoht pawissam fwecha leeta. Ja tas teesa, — ko gan drihs newarr tizzeht, tad daudseem buhs ja-stahw fluffu.

Zittas jaunas finnas.

No Jelgawas. Nupat 21ma November pa-lissa gads, kad starp schejeni un Rīgu eesahka pa dselsu-zellu braukt. Gesahkumā dohmajam, fa reis-neeku braukschana ween jau to zellu usturrechote un tahs rentes isdoh schoht, jo prezzi waddaschana tē nekahda leela newarreschoht buht. Bet laiks to israhdijs zittadi. Pa wissu gaddu, bes ween Juni mehnesi, no abbahm pusehm kohpā zaur zaurim pa deenu reisojuschi 550 zilwei, kas irr wairak nesā

bitwreis tik dauds fa agrak ar dilischanzem, posti un ar nakti fuhrmanneem brauza, jo tad tik isnahza 250 zilwei us deenas. Pawissam arr zittadi taggad ar prezzi waddaschana. Pirmos mehneschōs, t. i. Dezemberi, Janvari un Februari pa mehnesi tikkā 15,000 puddi no schejenes iswesti, un no Rīgas ewesti 80,000 puddi. Septemberi mehs dabujam tikkā 39,000 puddus prezzi peesuhitius, bet mehs aissuhitiam 145,000 puddus; Oktoberi dabujam 69,000 puddus un aissuhitiam 251,000 puddus tā, fa jau Oktober beigumā mehs pa togaddu 1000 puddus wairak effam iswedduchii nesā eewedduchii; — pawissam kohpā 1,145,945 puddi prezzes pa scho zellu waddati. Schinni Novembera mehnesi wehl wairak isweddam. Oktobera mehnesi if deenas 35 prezzi waggoni, taggad Novemberi jau 50 aisswedd wisswairak fehlas, meschus, kweeschus un linnus. Prezzi waggonu essoht pa mas un tadeht aehma 3schas klasses pahrejohs reisneeku waggonus palihgā pee linnu weschanas. Kad nu taggad pehz pahrdishwoteem 2 hadda-gaddeem — kad magasines deesgan ja-eeberr, til dauds labbibas warr aisswest, tad gan naw wis jabihstahs, fa us preefschu tahda labbibas isweschana nostahsees. Pa teem 10 mehnescheem, kahdi 163,400 zilwei pa scho zellu reisojuschi, kas eenefuschi 90,000 rublus, un par prezzi weschanu eenahkuschi kahdi 35,000 rubli, tā, fa warr gan drohscihi nahkofchahm deenahm pretti eet.

— Dsirdam, fa tee 7 zilwei, kas isgahjuschi pawissarā to Rīgas kutscheri tē Jelgawa nočahwuschi, taggad essoht noteefati. Tee ihstee sleplawas Skudre un Seltinsch us 20 gaddeem pee gruh-teem zeetumneeku darbeem Sibirijs kalsnōs likti un teem zitteem sprestas masakas strahpes. Wissi tee sawu noseegumu paschi issazzuschi.

No Kursemmes. Latv. awises laffam, fa Septbr. mehnesi kahdam sainneekam ritterschaftes muischias Grentschu pagastā riju nodegguse ar wissu massa-rajas labbibu, fa mescheem, ausahm un sineem. Sainneeks pats gan bijis klah, bet kas lai saturra ugguni, kad tas fausā labbibā tizzis eefschā. Bet lā nu lai sainneeks isteek un fa lai sawu renti maksa un fa lai jaunu riju buhwe? Bittureis ritterschaste tahdeem palihdjeja, taggad wairs to nedarra. Jo kad preefsch kahdeem gaddeem sainneekus usrunnaja, lai fawas ehkas leek apdrohshinaht Kursemmes ugguns-beedribā, tad tee to nedarrija wis, bet atteiza, fa ta tik essoht lauschu plehschana ween; winni paschi sawā starpā tahdu beedribu eetaischchoht, tad drohscihi finnaschoht, fa skahde tilfchoht aismassata. Bet lihds schim tee ne Kursemmes beedribā eedewusches, ne paschi tahdu beedribu eezechuschi. Sinnams, fa taggad sawu nebehidibū noschehlo tas, kam nelaime usbrukku.

— Lihds Kursemmeeks, kas pehrn us Kreewi semmi aissgahjis, sawam brahlim us mahjahm rak-

stijis grahmatu, kur starp zittahm sinnahm laßams tā: „Es lihds ar seewas tehwu, effam pustaigajuschi tahlu zettu, dauds ko redsejuschi, bet nekur semmi par welti neatradduschi, un kur arri us sahdeem gad-deem par welti dohtu, tur atkal naw meschu tu-wumā, un irr pa welti tē dauds labbuma zerreht, jo no sawas feschas usbuhwetees un eeriktees, mums naw eespehja. Tad nu koppā ar seewas tehwu un ar sawu familiju atnahzam eeksch tāhs muishas Berejsniki, kur jau dauds zitti Kursemneeki atnahkuschi pee džimifunga Pulkowa, semmi us puß-grauda nehmuschi un jau Kursemme kontrastes no-taijuschi. Meh̄s gan arri aktrumā tahdu kontrakti effam peenehmuſchi, bet atrohdam, ka pawiffam gruhti buhs to peepildiht un dohmajam, ka no winaas buhs ja-atstahjabs un t. pr.

No Mostawas. Tur taggad tāhs behdas usgahjuscas, ka gahse peetruhfuse preefsch pilſehtas apgaismoschanas, prohti tahda gahse, ka taggad tē muhsu Rihgas eelās degg. Schis truhkums peenahzis zaur to, ka tur Msta-uppes tilts nodedsis un nu almina-ohgles preefsch gahses newarr peerwest no Pehterburgas. Nu atkal jadedsina wezzee laterni, kamehr atkal warrehs ohgles peerwest un — ta pa-eeschoht gan lahdi diwi mehnesci.

Jannakabs ſinnas.

No Wihnes, 6. Dezbr. (24. Novbr.). Keifers scho-deen pr. pußdeenas p. 9 sveits un wessels no Austruma ſemmehni pahreisoja.

No Briffeles, 6. Dezbr. (24. Novbr.). Scheitan no Nobmas rakſtihts, ka pahwesis gribboht atſtahees no tāhs pagehreſchanas, ka lai winna par nemaldamu atſhiſt.

No Tulones, 4. Dezbr. (22. Novbr.). Frančijas keisereene walkar wakkārā pulſi. 11 no Egipet pahreiso-dama, ar sawu kuggi muhsu ohſtā eereijoja. 5. Dezbr. keisereene eereijoja Parihse.

No Florenzes, 4. Dezbr. (22. Novbr.). Tejenes awises leezina, ka Lanza ne-eſſoht wiſ uſehmeeſ par mi-niſteri presidenti palikt un tadehli kehnisch Bialdinim uſ-deviſ, to ammatu peenemt un ſew beedrus faraufſiht. Bialdinis eſſoht apnehmeeſ.

No Nobmas, 6. Dezbr. (24. Novbr.). Pahwesita manifeſte eedſhwotajus uſtauſ, lai tee to fonzibles eefah-kuma deenm iſturoht ka leelu ſwehktu deenu un lai wiſſu, fo eefpehj, darroht, kaſ ū deenai warretu par leelu gohdu buht.

No Londones, 2. Dezbr. (20. Novbr.). Atlantijas labels no Nujorkas ſinno: presidents Grants lahdeem ſchihbu ſuhtiteem apſohlijis, Keiferu Alekſanderu luhgt, lai teem ſchihdeem Kreewu ſemmē nowehle labbaku džihwi.

No Kairo pilsf. Egipet, 5. Dezbr. (23. Novbr.). Bruhſchu trohna-prinziſ 3. Dezbr. walkarā tē eereijoja un wize-kehnisch ar sawu dehlu walkar winna apmekleja un prinziſ attal apmekleja ſchohs. Walkarā ſchejenes Wah-zeefci winna apſwezinaja ar dſeefmu, pee ka piſku lahpas dedfinaja. — Arri sultana wehſteels Serwer Effendi tē atreijoja, kaſ sultana grahmatu preefsch wize-kehnika at-neſſis.

Bruhtes-puhrs.

Slaitija 1795 gaddu. Amſterdama, Ollenderu galwas-pilſehtas, bija jauki apgaismota. Frantschu

karra-spehls bij pilſehtā eenahzis, tam par gohdu wiſſ tas jaukums un ta ſtahle tifka iſdarriti. No uhdens puſſes wiſſa pilſehtas brihnischki jauka iſ-flattijahs; no turrenes warreja neween leelu pilſehtas dattu, bet jo wairak wiſſas tāhs ſeelaſh frohna-ehlas, pahrlatitħ, furras ſeivischki neaprakſtamā ſkunſtigā uggunī mirdſeht mirdſeja. To wairak ſlat-titaja azzi peewiſla maſa, ſtaifa mahjina, furra ne-tahk no ta brefmiga ugguns gaſchuma, pawiffam tumſcha ſtahweja un ſā rāhdiyahs, pee tāhム ehlabm nemaj nebeedrojabs. To tuhwaki apſlattoht warreja maniht, ka ta labbam wihrām peederreja.

Tanni džihwoja ſahds wegs, bet lohti baggats ſohpmannis, Huiders wahrdā. Schis wihrs, laikam gan ſibſtuma deht ſawu nammu nebiſa apgaismo-jis? Ne! — Bijā pawiffam ehrmohts un nikkohts wihrs! Wiſſu, tas pee andeles nepeederreja, wiſch par tihrū neeku turreja. Ihpach ſchodeen bija muhsu wezzam fungam leela andele jaſahrdohma; ne winna bija laika pee kamina, ned̄ arri pee lohga lehnkreſhlā atſehſtees, bet ſprihſchoja no weena iſta-bas galla us ohtra, tā ſa arri pee tam leela allu-kuhſe, furrai arveen us galda waiſadſeja buht, tifka aſmirſta.

Wezzais Huiders gribbeja ſawu dehlu ſaderrinah̄t un wehl ſchodeen pat wiſch no bruhtes tehwa ar leelu nemeeru to „ja“ wahrdū gaidija.

Wiſch bija par labbu nodohmajis, ſawu dehlu ar baggata ſohpmanna Elburg meitu, tas Brek ſeema džihwoja, ſaderrinah̄t, zerredams, ka Elburgs ſawai meitai labbu puhra naudu lihds dohs, zaur ſo winna andele leelischtam tifku pawairota. Pats bija nodohmajis dehlam wiſſas andeles darrifchanas atdoht un tad ſawas pehdejas deenas kluffibā pa-waddiht.

Huidera arri iſdewahs ſawa dehla Wittuma prah̄tu us Klotildi, Elburga meitu, greest; bet jo wairak winna apmeerinaja Klotilde ar to, ka ta prett Wittumu laipniga iſturrejahs un us to arween labbu prah̄tu turreja. Tā nepagahja feschas nebedelas un muhsu jaunais pahris bija weena ſiſds un weena dwehſele! Wehl truhka tifkai diwas leetas, prohti, Elburga atkaufchana un ſwehktiba un ſchibas iſluhg-tees, bija Wittums preefsch diwahm deenahm us Brekli aijahjis ar to noſohliſchanohs, wehl ſchodeen pehz pußdeenas atpakkat buht. Ka wiſch ſawu apnaemſchanohs neispildija un zaur to ſawu tehwa nemeerigu darrija, nebiſa winna waina. Apkahrt wasadamu ſaldatu un behgtu deht bija Wittumam leelszefch ja-atstahj, un leels rinkis jaunenm.

Beidſoht, kad jau Huiders ſawu nemeeru wahrdōs iſgruhde, tifka pulſtēna ſchohre rauſtitā un pulſtēns atſkanneja. Huiders nogahja pee lohga un wezza namma-uſraudſene ſteidsahs ſehtas-wahr-tus atſlehgt; bet wezza ſohpmanna nemeeriga feija nepaſriwehrtahs wiſſ, kad wiſch to pulſtēna ſuſti-nataju redſeja ſehtā eejahjam.

Lohti gaibita dehla weetä cenahza lahdz milizzu offizeeris. Leels rafsts ar waldbibas seegeli — offizeera rohkä — tehva firdi wehl wairak apgruhtinaja; tadeht seegeli ahtri uslausis, grahamatu pahsfattija.

Upmeerinahts, liffka winsch rakstu pee massas. Bija tikkai usdohschana pehz tschetrahm neddetahm par labbu zennu 400,000 fitkes preefsch armijas apgahdaht.

Tuhlin pehz ta offizeera, bija arri Wissums pee sehtas wahrteem pecjabjis un tohs walkä atrasdams lihds pat istabu, bes ka tehws to manitu, nonahjis. Wissums eekahpa istabä.

„Nu,“ prassija tuhlin firmgalvis, „ko gan Elburgs no tahs leetas dohma?“

„Winsch to par labbu leetu eeskatta un tadeht to prezzeschanohs labfräktigi atwähle,“ atbildeja dehls.

„Ta? läkädu labbu leetu? Tad winsch laikam us puhru nedohma?“

„Aar gan, teht, 4000 duktatus winsch dohd puhrä, wairak gan neweenu grässi!“

„Ak tä, — tad lai winsch paturr' sawu naudu un sawu meitu!“

„Kapehz tad tä? teht!“

„Man tewis teesham schehs, Wissum, bet tu jau sinni, ka es pee sawa wahrda paleeku. Tu taggad drihs to waldbchanu usnemsi; tadeht no schi brihscha peenemm arri mannas mahzibas: Nedohd nekad wairak, läkädu fanehmis un ne-celaidees til taht, läkädu ohtris tanus tweedrus plauj. No ta es neesmu nekad atkahpees un redsi, es esmu baggats tappis un tu mans dehls, tissi wehl tahtak, ja tu mannas mahzibas zeeni. Redsi, Elburgis sohla 4000 duktatus: Tew gan irr zerriba pehz to man-toht, ko tas taggad negribb doht, bet isturri ar to, ko es terim taggad atlahschu, teem pretti, un tu atraddisi, ka winnam ta beesa puse buhs.“

Ka pee tam neko wairs pahgrohsih newarreja, to Wissums labbi sinnaja, jo winsch sawu tehuu pasinna. Winsch eemetahs tadeht sohfas stuhri. Us winna arween precka un zerribas pilnu gihmi warreja seelas firdsahpes un behdas manniht. Tä sehschoht bija winsch, pascham nessinnoht, to leelo waldbibas rakstu fakehrä un to turreja sawä rohkä, bes ka to lassitu.

Pa tam sehschoht wezzitis sawä lehakehslä un apfattija sawu dehlu.

Warreja manniht, ka dehla skumjas wezzam pee firds kehrabs, jo tas ahtri galwu nosahre un döhlä dohmas eegrinne: tas rafsts, Wissuma rohkä, winna dohmas lausija.

Behz kahdahm minnutehm tas uszehlahs, nostahjähs Wissuma preefschä un tam sawu rohku us plezzi usliffa.

„Wissum,“ winsch fazija, „tew tas skuffis tol jadabhu un turklaht arri baggats puhrs!“

„Teht, ja tas buhtu isdarrams! bet Elburgis — tåpat fa tu no sawa wahrda ne-alkahpjahs.“

„Ta naw tawa darrischan; rihta agrumä tu sedloji sirgus un mehs jahsim us Brekf zeemu. Pakaujees tikkai us manni un tu redseßi, ka es neesmu par dauds runnajis.“

Wissums nu newarreja wairs schaubitees, ka labbi eeschoht, jo läkädu fazzihts, winsch pasinna sawu tehuu.

(Us preefschu brigums.)

Pagasta-wezzakais un preefschföhdetajs.

Lai gan fakkams wahrds flann: „Kur nefatizziba mahjo, tur Deeva frehtiba truhfst“, — tomehr lahdz sinnams krohna-muischas pagasts brangi salto, kur pagasta-wezzakais ar preefschföhdetaju tilab' läkädu funs ar fakkis fateek; läkädu funs fakkis paman-nijis scho ik reises us ehkas palschka ustreez un pats appasschä ar atnirguscheem sohbeem un iskahrtu mehli us fakkis fakchokla tilko, kusch arri neretti funnam pascham willä celluhp un schim kreetni ar saweem aßeem naggeem waigus apglauda, un atsweizinadamees wehl brangu feekalu pikk azis eeswesch, — tåpat te pagasta-wezzakais ar pastaa teesas preefschföhdetaju fateek. Weens griss leels buht, ohtris wehl jo leelahks; pagasta-wezzakam patihk preefschföhdetaja, jeb skaidrahf faktoht, pagasta-teesas darrischanas jaustees un libdsi spreest; tåpat atkal preefschföhdetajam pagasta wezzaka, jeb pagasta-waldbchanas leetas maisites un libdsi spreest.

Bet kam nu tas par labbu un kam par nepatik-schanu un pohstu, ka schee abbi tähda nefatizziba döhwo?

1) Wissam pagastam par labbu; jo abbi wezzakee pagasta-ammata wihi weens ohtram stipri us pa-pehscheem minn, weens ohtram stipri sohli pehz sohla pakka luhko, woi wiss, kas furra darrischanä friht, pehz taisnibas peeklahjigi teek pildihts. Kad pagasta-wezzakais libds ar magasinas usraugeem rud-denä magasinu eenemm, jeb pawässärä isdohd, tad pagasta-preefschföhdetajs ik reises klahf sehsch, kas arri winnam neteek leegts; jo turpretti atkal pagasta teesas deenä wezzakais eet pee teesas galda un us-klausahs ik katu spreediumu ar usmannibu, woi pehz likuma wiss noteek.

Tähda wihi sehschoht nu schee abbi wezzakee pagasta-ammata wihi weens prett ohtru isturrahä. Sinnams, gan wissam pagastam par drohschibu; jo kur wezzakais ar preefschföhdetaju draudsbä döhwo, tur arri, ja launajs winnu firdis eemittinahs, winni wehl ar kahdeem tuwaleem ammata wihi reem warr fabeedrotees un lohpä blehdibu lohpt; bet sché no ta naw ko bihtees; sché gandrihs ik neddetas wezzakais ar preefschföhdetaju us usraugu teesu brauz, weens paehr ohtru wissmasahs (wainas) misseschahs deht schehlotees. Un arri netik ween sché diwi wihi, bet ik latrai partijai 4 libds 8 leeze-

neeki ikreis' lihdsi, kas sinnams tahdi paschi mal-doni, fa winnau wadboni. Daschs no leezeneekem preefsch teefas prasshihs, rauslaahs un stohmahn, ka-meir sahdu atbildu dohd, un to paschu wehl tik neskaidru, fa teesa labyraht newarr isschfirt, kurram no suhdsetajeem par labbu. Atkal zits, kas no preefschfchdetaja par leezeneeku usdohts, leezina prett winnu paschu, turpretti, kas no wezzaka us-dohts, leezina prett scho.

2) Pagasta skrihwerim par nepatikshchanu, lam abbahm pusehm jaistek, lam pagasta-wezzakam, fa ir preefschfchdetajam suhdsibas grahmatai il reises ja-israksta. Labbi, kad scham pagastam wezzigs, ilgus gaddus kaspojis skrihwerts, kas wezzaka un preefschfchdetaja dohmas ikreis' usminn un il weenam par prahtam suhdsibas sihmi lihdsi dohd; jo kad prah-tigs un ismannigs skrihwerts nebuhtu, tad jaw fenn abbahm pusehm buhtu atreebis un sawu weetu saudejis.

Ta tad nu schai pagasta, lai gan starp zitteem pagasta lohzelkeem swarrigs nemeers neiszellahs, to-mehr pagasta-wezzakais ar pagasta-teefas preefschfchdetaju, surreem gan daschas darrischanas kohpā friht, nefatizzibā un nemeerā dsihwo.

Teefham nepatiklama un reebiga leeta swesche-neekam dsirdoht, kad diwi no pagasta few par wad-doneem un skaidribas isweddajeem iswehleti, prah-tigi wihti, un gohdam peehohptu nammu tehvi, skaidri fringeta deht, fa 5 gaddus behrni fakihwe-jahs, us augstakahm pilsfehtas teefahm wasajahs un zaur to netik ween sawas un nefkaitamu leezeneeku deenam kawe un sirgus dsenna, bet wehl nelabbi preefschfihmi, kaudim dohd. Un fur tahda kihve wezzako pagasta-ammata wihtu starpā zellahs, fa tur gan buhs wehl zitteem pagasta lohzelkeem gaidiht; kad Andreis frohgā deht lehruma zelchanas no wezzako faistihts tizzis, tad tak schim pilniga relte, wezzako deht famohzifchanas pee pagasta-teefas apsuhdseht; jo preefschfchdetajam tas par patikshchanu, kad reisi warr pahr wezzako preest.

Woi nebuhtu tadeht labbi, fa schee abbi gohdigu ammatu wihti fatizzibā un peehohpibā dsihwotu; il weens sawu ammatu par gohdam ispildihtu, weens ohtram fur peenahkahs darrischanas ar sawu spehku peepalihdsetu, un tahdā wihsē pagastam par labbu un few par gohdu sawu ammatu kohptu? Tahdi wihti tad teefham pee augsteem un pee semmeem zeenā slahwetu, un no il weena par uszhiltigeem ammatu kohpejeem un kauschu apgaismotajeem isslaweti un gohdati tiktu. Bet wihrs, kas il neddetas us pilsfehtu brauz, pee augstakahm teefahm pahr sawu ammatu brahli deht puisspuhru ausu schehlo-tees, kas il satram warr missetees peerakstiht, teek teefham no augsteem teefas fungem, fa arri no zitteem pagasta lohzelkeem par nemeera zehlaju un sawu tuwaka aisleedseju gohdahs! G. W.-L.

Utrasts suddums.

Nesenn awises laffijam no Stokholmas schahdu sinnu: Metaht no lehnina lustes-pils pee Stokholmas pascha juhrmallā mass sehns braddaja pa uh-denii. Tur winstch lahdus sohtus no massas juhras dibbenā eeraudsija sahdu spihdoschu leetu, fa us-nehma augschā un ar to steidsahs us mahjahn. Wezzaki brihnijahs pahr sahdu mantu; winni gan nopratta, fa ta sahda gresnuma rohta effoht, bet newarreja saprast, kas ta bīja un fur to sahdu bruh-keja; ir nahburgi newarreja usminneht, kas tas effoht. Sahdu deen' tee to atraddumu nehma lihds us Stokholmi un rahdiya selta kassejam, kas nu stah-stija, fa ta effoht ar dahrgeem almineem isrohtata selta brosche, kas sahdu 500 woi 600 dahlderus wehrta. Bet kas tad to te bij pasaudejis? Beh-digi atminnejahs, fa pehrnā gaddā lehnina familija daudsfreis pa juhru braufaja un tai weetā, fur ta brosche atrasta, daschu reis isnahza us semmi. Tad nu tai weesofchanahs-pilli pahr to apjautajahs un dabbuja sinnah, fa ta prinzesse Lovisa, taggadeja Dahau frohna-prinfscha augsta gafpascha, pehrnā gaddā te pasaudejuse broschu, fa no sawas mahtes dabbujuse fchlinkoht. Bet winna negribbejuse pahr scho skahdi mahtei neko fazib, lai to neapbehdi-natu, zerredama, fa brosche warbuht tilfchoht atrasta un winnai atkal atdohta. Sinnams, fa taggad to atraddumu lehnineenei nodewa, kas atraddejus apdah-winaja ar labbu naudu, lissa to broschu atkal us-pohst, jaunā futterali eelikl un to nehma lihds us Dahau semmi, fur ta brauza fehrst. Tur nu swet-deena tai 31mā Oktober f. g. prinzesses 18tā dīmt-deenā ta par leela preeku to sudduschu un noscheh-latu broschu par ohtreis no sawas mahtes dabbuja par dahwanu. R.

S i n n a.

Us Wissaugstaku pauehleschanu tiks 1870 gaddā Beh-terburgā preefsch wissadahm Kreewu semme pataiftahm leetahm israhdischana noturreta; schi israhdischana sah-fees 15. Mai un beigfees 15. Juli. Lai teem, kas us scho israhdischani no Baltijas gubernijahm gribbetu leetas eefuhtih, eefuhtschana tiktu atveegota, tad us finanz-ministra lunga nosazzishanu preefsch schihm gubernijahm irr ihpascha palibga-kommitaja Rīhgā eezelta. Schi kom-miteja teem, kas us scho israhdischani gribb leetas suh-tih, isskaidrohs, ar sahdam nosazzishanahm un sahda sahrtā no winneem pataiftas leetas jaeesulta; no eestelle-tajeem peemeldechanas preetim nemim, un schihs peemel-dechanas pee laika tai preefsch schihs israhdischana Beh-terburgā eezeltai kommissijsai pefuhta un pat to gabda, fa wissas tehu-semmes darbibas darboschanahs israhdis-chana tik pilnigi un peenahzigi, zil eespehjams, teek preef-schā listas. Pebz teem preefsch schihs israhdischana nosazziteem terminaceem irr teem, kas apnehmusees sawas pataiftas leetas us scho israhdischani eefuhtih, un kas preefsch fewis israhdischana-nammā verrigu ruhni gribb eegahdah, peemeldechanas pebz ihpaschas preefschfihmes wissivehlati lihds 15. Dezember f. g. Baltijas valigas-kommitajai Rīhgā, wai lihds 1. Janvar 1870 israhdischa-

Preefsch Zehfihm un winna aprinka.

Ar scheem rafleem darram finnamu, ta mehs 1. Oktober f. g. Zehfis effam eetaifischi

wadmalu un drahnu bohdi,

un fur pedahwajam schahdas prezze wadmalu no rupjakahs lihds smalkato sorti, hufsttu no wissahm mohdes sorteihm, koh-willas bishu-drahnas; dahmu kletu-drahnas willanas un pufswillanas, arri kattunu wisswissadu linnu-drahnas, sihda, koh-willas un willanas galwas-lakkatus, no jaunakahs sortes willamu apleekamohs lakkatus preefsch dahmahm; tapat arri ad-damas- un auschamas-dfisjas no wissadahn pehrwehm. Wissas prezze irr no labvakahs sortes un teek pahrohtas par to lehtako zennu. Tucklaht arri finnamu darram, ta mehs tapat linus uspirlam un tahuu dohdam ta latris ar to meerä buhs.

W. Kampmann un beedr.,

Kohpmanni is Walka.

1

Nihgas Latweeschu labdarrishanas beedribas preefschneeziba wissus
fawu beedribas lohzeluo, tapat wihschus, ta arri feewischas, swehldene t. 30.
Roube. f. g. vultsten 2 debz pufseenes deet
beidomas nospreesshanas par weenu te zellamu laishu ekki Latweeschu beedribas namma, pil-
niga sapulze atnauht.
Nihgas Latv. labdarrishanas beedr. preefschneeziba.

Daschadi raksti is Lat-
wieeschu wallodas Wah-
zu un is Wahzu wallodas Lat-
wieeskä, teek pahrtulkoti, ta arri
luhgschanas un fuhdsibas-raksti
pagattavoti Pehterb. Ahr-Nihga
wezza Mirronu-eelä Nr. 2, sefta.

Wissiem zeenijameem laudim darru finnamu,
ta es to kohpmanni Chr. Pehfshen no Sal-
lozes par linna eepirjeu fawu namma, Pehter-
ber. Ahr-Nihga Suvorow-eelä, efmu peechmis.
Nihga, 16. Novbr. 1869. A. T. Fielig. 3

Walmeera.

Darru finnamu, ta es no Lehrpatas sché weenu
drehbu-bohei mahldermeistera Dras mahja, pret-
tim meesneek lunga kruus klahneem, efmu ee-
rikteise, kue pahrohdou wihschus un feewichku
gattawas dreheis un eseltenohs kreevu semmes
fashoku. Luhesu draugus un pastystamus manni
labprah apmekleht un apsohlu kram labbas
prezzes un rikigu mehru doht. 2

Eshu muishas (Skuijenes dr.) Bihul-krohgs
tek ar 42 puhra-welahm tihruma semmes un
peenablamahu labbahm plawadm un labbi ap-
kohptahm ehahm no Jurgeem 1870 g. us 6 noi
12 gatreem us renii jedohts. Tuvalas finnas
irr dabbujamas pee Blohnes- un Eshu-muishas
waldschanas. 2

Dobles mahitaja muishas semme, 87 puhr-
weetsiela, its no Jurgeem 1870 g. us renti
isodoba. 2 verfies no Stobrina eselsu jella
stanzijas us Daugavas krasta. 2

Ispahrdohschana.

Mehs effam apchmusches fawu tabaka un
zigaru fabret ihes Janvariu 1870 parissam
fledgi, taedti pereahwasam fawus wezzas un
labbi nostahvejusches zigarus par dawis lehtalu
zennu ta lihds schim, un bes tam doheam webl
pee leelakahm eepirksha ahm 10 lihds 15% rabattu.

C. A. Holmberg un beedr.,
pee wezz. Smitshu-wahreem, Skarpova namma.

Tai janna bohde Sinder-wahreis pee
peena tiegus us sinha irr dabbujami
smalli

Mafkawas milti
pa 6% kap. mahzina, rihschu pa 6 kap. mahz.,
kapuis pa 20 kap. mahz., sonnas- un smalkais
zusturs pa 15 kap. mahz.

W. V. Tscheluchin.

La Pehterburas uggunis-grchka sfahdes apdrohshina-schanas-beedriba.

„Salamander.“

ar weenu pastahwigu grunts kaptalu no 2,000,000 rub. f. un kreetnu wehl scheit neminnetu summu, apdrohshina kaut kahdu ihpachumu, kustamu ta arri nefustamu, prohti: wissadas dshwes- un zittas ehfas un mantas, wissa walstibä preefsch uggunis breesmahn. 1

Apdrohshina-schanas preefsch Zehfim un winna aprinka teek noslehtas eelsch
Zehfim pee ta ayssiprinata apgahdataja Adolph Plamckh,

Tietjen funga mahja netahk no rahtes.

Loches

Zelaga min.
Zelaga 50 000 r.
Zelaga 50 r.

preefsch XXXIII. lotterijas Pehterburas bebrnu ap-
gahdatajanas nammeem par labbu irr dabbujamas
pee

brahl. Bakaldin,
Kungu-eelä.

neite 50,000 r.
Zelaga min.

Preefsch nahkoscha jafts=laika es
ussteizu fawu irr baggati pilditu
krahjunn, fur atrohdamas:

pistongu- un dubbli-plintes-
no 17 lihds 90 rubt., Lef-
sché-plintes no pakkatas lah-
dejamas no 35 lihds 100 r.,
plintes preefsch schneem ar
weenu un arri ar direem
stobrem, no 10 lihds 20 r.,
mehrka-plintes, rewolwer- un
Flobert-plintes; ta ta seels
pults

rewolwer-pistoles

no wissadahm laisfshanas-mohdehn 12 rubt. un
wehl dabrgatas, mehrka- un seglu-pistoles, dubbli-
pistoles, no 3 lihds 7½ rubt., ta arri weenu
stobru pistoles no 2 lihds 4½ rubt. gobbaa.
Tapat arri atrohdams leelu-leluais krahjunn
jakis-rikhu, tas jaw senn par labdeem atsibii un
so ar galwochhan un par lehtu zennu pahrohd

Johannes Niitschke,
us Kungu- un Sinder-eelas stuha,
(selta iskape us durwim).

Sihku prezzi- un pehrwju-bohde
Mihlgrahvi.

Wissiem muhsu draugeem, fainneekem un lau-
zineekem dohdam to sunu, ta mehs sdinni muhsu
bohde, kurra scha parwassan preefsch luagu leelu
prezzehm tilka eriketa, arri wrechdu scha orga-
balta eedshwotajem wissas derrigas prezze par
pilsjehtos zennu ar rikigu mehru un swarru
pahrohdam.

Kuhn un beedr.

Paffulas pehel Wangaschöö papihra fa-
brik.

Zehfis.

Pehterburas tigus platscha us leelahs eelas irr
wezzais Leppas muishas tantors, geldigs preefsch
bohdehm, traftetera job kantora un t. pr. no jauna
gadda us jaunu isodohdams.

Tuvalu finna dabbu pee dreimannameistera
Peterson.

La pehrwju- un prezzi-bohde

(irshu galwa)

darru finnamu, ta winna bes fohis wezzas boh-
des wehl ohtu Ralpu-eelä № 2 (agrataku Thiea
bohdi) ar to wahrou

,,pee labba wezza dranga“
usnehmu.

Abbas bohdes apsobla labbu un lehtu prezzi ta
p. p. zulkuru, kappiju, roju no daschadahm lor-
tehm, tapat arri pehrwes, ta: indigo, loschenilji
un loschenilla-pastu, elstraktu un wissadas sortes
anilinu, wai schidri job pulveri.

Wessligas kartupiles pahroho Jauna mu-
schä, Krimmulloes draudse.

21mas November valkarä irr pee Walmeeras
Leela frohga no jagta wieudeja leeluma melna kehwe,
kam us perees goisch plektis, aje un lehpes ar
balteem farreem juntas, ar wissu pilnigu eejubgu,
lamuteem, schirahm, abdas giobschu; eejubgu
bij seakles-wahgös, ar eschies assi, ar abdu is-
sist, ar abdas dekt un fedellis us dscles sedde-
lehm. Tas ware sunu doht, fur ta jadisba at-
rohdama, tas par patreibas alau dabbuhs 10
rublus no schu muishas melderia Jakobiohn
pee Walmeera. To sunu arri ware nedoyt pee
taut surras teefas.

Kad wellam pirkstu ween dohſi, tad winsch
parems wifſu rohku.

(Satt. Nr. 47.)

Scharls par scheem lunga wahrdeem gauschi preezajahs, zerredams, fa palkawneekam par eerakto naudu taggad zittas dohmas effoht. Fa kungs to naudu atkal la sawu usfkattija, to Scharls nu stipri tizzeja. Bet zif kungs, nu wianam dohschoht? Ur pahri tuhstosch daldereem Scharls jau wairs nebija meerā.

Palkawneeks deenu no deenas palikka ſliktafs un ifdiftifa diwas neddelas pehz grahmatais aiftſteſchañas. Mirſtoht winsch teiza: „Sakki mannam dehla, fa es gruhtā nahwes ſtundinaa ne-efmu wiſ atſtahtis bijis. Sakki wianam, fa tu manni d e h l a w e e t ā b i j i s ! ”

Scharls gan sawu lungu firſnigi apraudaja, bet ta naudas fahriba arween wairal' par wianu fahla waldbiht. Lihds ſchim winsch to ween bija fahrojjs, lai wianam tik dauds naudas tifku, fa fewim 30 dalderus leelu zeematu warretu pirk. Bet nu ar to wairs nebij meerā. Winsch pehz! muſchias fahroja.

Palkawneeks weenreis Scharlam bija ſtahſtijis, fa tanni farra-naudas faste 200,000 dalderi effoht. Turflaht palkawneeks ihpaschi pehdejās neddelas itt draudſig i un tehwischli ar wianu bij runnajis un dſibwojis un to par dehlu fauzis. Pee ſcha wahrda Scharla naudas fahriba nu fehras, un winsch ifgudroja, fa wianam, fa laikam d e h l a m, arri dehla d a l l a no t a h s naudas nahkotees. Tomehr Scharls neretti par to grahmatu errojahs, fo kungs ſewai rafſtijis, bihdamees, fa palkawneeks ſchinni grahmatā wianam ne dehla dalku pefſpreedis, bet fulaina dalku.

Weidſoht wianam tifka lauts uſ mahju greestees. Naudas mas ween bija un ta tad Scharlam fahjahm bij jaſtaiga. Pehz 4 neddelahm winsch tifka pēe Kreewu ſemmes rohbeschahm. Winsch nu gan tuhſit buhtu warrejis turp dohtees, fur ta nauda bija eerakta. Bet winsch to nedarija, peminnedams ſawas apfahlischanas, fa ar palkawneeka dehlu kohpā to naudu zelſchoht iſ ſemmes.

Ta tad winsch taisni uſ Franziju dewahs, pēe palkawneeka atraitnes. To ſtipri bija apnehmee, atraitnei fazzih, fa wianam dehla dalka no naudas nahkotees.

Savu firſt balfi Scharls bij apkluffinajis ar to, fa kungs mirſtoht wianu par dehlu bija fauzis.

Palkawneeka atraitne ar ſawahm abbahm meitahm gandrihs nabbadſibā dſibwoja weenā maſa pilſeh-tinā. 17 gaddus wegs dehls bij karraskohla.

Kad keſars Napoleons I. tifka nozelts no trohna un wezza aiftſihta Bourbona tehnina familija atkal uſ trohni ſehdahs, tad Napoleon adraugeem deesgan ſlikti ſlahjahs. Palkawneeka dehls, karraskohla at-

ſtahdams, par wirſneeku bij palizzis, bet jauna waldbihtana wianu, fa Napoleon adrauga dehlu, allaida no deenesta. Atraitne wianu nu fuhtija uſ univerſiteti, lai gan paſchai gandrihs nebij no fa dſibwoht.

Ay ſcho laiku palkawneenze to behdu ſianu dabhuja, fa wihrs Kreewu ſemmē nomirris.

Pee ſchahs familijas Scharls atnahza ſeemā 1814. Moplihſis un noleſejis gan iſfkattija, bet ar jo leelaku preeku un miheleſtibu winsch tifka uſ nemts, ne wiſ fa fullainis, bet fa draugs. Palkawneenze nepekuſſa, Scharli par mihla wihra behdigo liſteni un ihpaschi par wianam beidsamahm dſibwohtas deenahm iſpraffiht.

Scharls brihnijahs, fa palkawneenze par eerakto naudu nekad nerunna ja, famehr beidſoht ſinnahd dabhuja, fa leelmahte to grahmatu nemas nebij dabbujufi, kurrā palkawneeks wianai par to naudu bij rafſtijis.

Nu wianam nekahdas behdas wairs nebij un winsch nu leelmahte wifſu to naudas leetu iſteiza, bet ta hda wiſe, itt la nebuhu wiſ palkawneeks, bet winsch, Scharls, tas pirmais pēe ta h s naudas glahbſchanas bijis. Winsch tai arri neflehpā, fa palkawneekam effoht ſohlijis, ne wiſ weens pats, bet ar Alfretu, wianam dehlu, kohpā to naudu iſ ſemmes zelt.

Prohtama leeta, fa pehz ſcha ſtahſtijuma leelmahte zeefchi dohmaja, fa ſinnams wiſſmaſak' naudas pufſe Scharlam nahkotees!

Arri Scharls ar dehla dalku wairs nebij meerā un sawu runnu ta heidſa; „Ta tad Juhs, zeeniga leelmahte, ſawas iſtſchanas pehz warrat pilna meerā buht. Pehz nelaika palkawneeka wahrdeem farra-naudas faste 200,000 dalderi atrohdahs. Kad nu Juhs pufſi nemmat un es pufſi nemmu, tad mums latram buhs deesgan.“

„Juhs effat weens gohda wihrs,“ — ta leelmahte teiza ar affarahm — „Deewa pats Jums attihdi-nahs par to uſtizibū, fo mannam nelaika wiham un wianam familijs effat parahdijuschi. „Starp 100 fullaineem warrbuht neweens ta nebuhu darrjis.“

Scharls, tas blehdis, ſchohs wahrduſ dſirdeja un tomehr nenofarka.

Alfretam papreelſch ſiana bij jalaisch, jo nelaika tehwis jau ihpaschi bij nolizzis, lai dehls ſlikti effoht, kad ta nauda tifſchoht iſrakta.

Gan Alfretam eefahkumā iſlilkahs, fa winneem nekahdas dalkas pēe ta h s naudas ne-effoht. Bet Scharls wianu prassija: kurrā zittam winsch tad to naudu gibboht doht? Wai dachlahrt taggadejai waldbihtana, laſ keſara nozehluſi un keſara draugus pohtā eegrubduſi? To dſirdeſdams Alfrets, keſara Napoleon uſtizzams draugs buhdams, cemeerinajahs un naudas ſanemſchanai pretti wairs nebija.

Scharls no garra zetta bij peekuſſis un aufſta Kreewu ſemmē wianam weſſeliba bij aiftſta tifkuſi.

Wirsch tadeht wehl kahdus mehneshus palkawneezes mahja stiprinajahs un atwesselbojahs.

Atraitne pa tam starpam neretti ar tumshahm dohmahm kahwahs, wai daschahrt zits kahds no nejauschi to naudu neuseeschoht. Bet Scharls winau eemeerinaja, stahstidams, zil gudri winau to naudu Nepomuka galwas ehna eerafuschi, ko tak neweens zits zilwels newarroht sinnah.

Ta tad wissa familija us to deenu gaidija, kad Scharls ar Alfredu us Behmiju aifreischoht, to naudu israktu.

III.

Scharls un Alfrets bij apnehmuschees, sawu reisochanu ta ectaish, ka winau 12. Aprili tur buhtu, kur ta nauda bij eerakta. Bet peepeschti pirmas Merza mehneshcha deenäs ta sinna ahtri skrehja zaur wissu Franziju, Leisars Napoleons Elbas fallu effoht astahjis un ar karrapulku taisni Parisei wifru eijoht. Alfrets gawileja un us Behmiju ne par ko wairs negribbeja eet, bet turpretti ka wirsneeks eestahjahs weena Leisara karrapulka.

Pirms Alfrets no mahtes schihrah, papreesch wehl weens strihdis iszehlahs. Alfrets pee ta palika, ka ta nauda, nu atpakkat nahkusham leisaram ja=atdohd. Naudas kahriba mahtes azzis ta bij aptumshojuji, ka gluschi launa palikka. Beidsoht winau ar Scharla paligu tak isde wahs, to jaunelli apkuffinah.

Scharls garrä jau paredseja to laiku, kad par baggatu wihru buhschoht palizzis. Wirsch tik labb' ka passawneze, abbi diwi dohmaja, ka winau tad taggadejā dshwokli newarreschoht palikt. Jo ta peepeschha baggatpalischana wisseem par leelu brihnumu buhtu bijusi. Abbi tadeht us tabku Franzijas gubernau jeb pawissam us ahsemimi gribbeja aiseet.

Scharlam wehl zittas jo lepnakas dohmas prahtha nahza. Palkawneezes wezzaka meita bij 25 gaddus wezza, kamehr Scharlam kahdi 35 gaddi bija. Lihsiht, ta preilenei bij wahrdā, prett Scharli arween laipniga un mihliga bij isturrejsees. Tomehr Scharls laikam gan nebuhtu eedrohschinajees, pehz winaas prezehzt, ja' pirmahrt ta familija nebuhtu tahda tusscha bijusi un ja ta ohtkahrt winau, Scharli, ka sawu pestitaju nebuhtu usflattijusi, ko Deews ihpaschi atsuhtijis, lai winaus glahbjoht no nabhadisbas un badda un lai palkawneeka familijai gahdajoht pilnibu un baggatibu. Un ta teesham arri gandrihs islikahs.

Kad ilgaku laiku scho leetu bij pahrohdmajis, tad ar Lihsites mahti par to runnaja. Wirsch palkawnezei teiza, ka wirsch, ja arri Lihsit pee winaa eschoht, pats negribboht, lai winau usflattoht ka bruhgtanu, pirms wirsch to weenu naudas pufsi Alfretam buhschoht atdewis. Scharls palkawneizi arri atgahdinaja mirdama wihras pehdigohs wahrdus, prohti, ka wirsch Scharli ar dehla wahrdu goh-

dinajis un tahdā wihsē mirstoht winau par behnui peenehmis. Wehl Scharls teiza, ka ne us kahdu wihsē ne mahti ne meitu negribboht speest. Wirsch wissu to leetu nemas wehl nebuhtu peeminnejis, ja zeeshi nebuhtu apnehmee, no familijas schirtees un pehz naudas dallishanas us Ameriku aibraukt, ja preilene nebuhtu gahjeja. Ta Scharls leelijahs.

Palkawneze to dstrdoht papreesch gan istruksahs. Ka ziftahrejs fullainis winaai par snohtu palischchoht, tahdas dohmas, sinnams, winaai lihds schim prahtha wehl nebijs nahkusches. Bet apdohmadama, zil baggats Scharls effoht, zil pateizibas winau wissi Scharlam parradā effoht, un ka wihrs mirdams winanam to dehla wahrdū dewis — wissu to apdohmadama, palkawneze Scharlam atbilveja, ka winna wehleschanai pretti ne-effoht, bet ka tai papreesch ar dehlu jarunnajoht, kas taggad familijai par galwu effoht.

Ja mahte Alfredu kahdas neddelas agrak buhtu prassijuse, kad Napoleons wehl sehdeja us Franzijas Leisara trohni, tad Alfrets Scharla wehleschanai lailam buhtu pretti bijis. Jo jaunellis arween wehl pee ta palika, ka ta nauda Napoleonam pederroht. Un tusscho fullaini wirsch laikam par mahfas wihru labprahnt nebuhtu peenehmis. Bet Napoleons pee Bell-Allichans tiffa uswahrehts (Slohas maise lappa 169), Franzijas karraspelks isnihzinahs, Parise ohtreis eenemta un pats Leisars no eenaidnekeem sawangohs. Wissas Alfreta zerribas nu bija pagallam nu wirsch greesahs us mahjahm, pee sawejeem. Napoleonam uswahrejaem to naudu atdoh, to wirsch par grehku buhtu turrejis, un ta tad wirsch ar to bij meerā, lai ta nauda paliktu winaem un Scharlam.

Kad nu mahte winanam par Scharla wehleschanu runnaja, tad Alfrets tai nebijs pretti. Ta pat arri patti Lihsiht.

Laimes mahte, ka likkahs, Scharlam mihligi smadija. Bits nefas winanam wairs netruhla ka ta nauda.

Pa tam starpam aisdalits Franzijas lehnisch ohtreis us lehnina trohni bij kahpis. Napoleons 6. Augustā us Helenas fallu bij aifwests. Meers bija slehgts. Nekahds kawellis nu wairs nebijs, Scharls un Alfrets pehz tahs naudas us Behmiju warreja aifreisoh. Ta tiffa nolikts, ka arri palkawneze ar sawahm meitahm wissu us aifreisochanu fataisichoh, kamehr Scharls un Alfrets Behmija sawu darbu strahdaschoht. Schtrahsburgā, pee Franzijas rohbeschahm, naudas razzeji ar palkawneeka familiju satikschotees, prohti, kad winau to naudu buhschoht israhuschi. Tad kahdas kwinneschoht un wissi kohpā ar fuggi us Ameriku aibrautschoht. Ta winau norunnaja.

(Us preefā wehl.)

Kas irr bals fchirba?

Patefigs stahls is fohlmeister dshwes.

J. A.

Sakshos, Wahsemme, kahda muischä dshwoja wezs fungs. Ta pagasta skohlas weetu muischais fungs warreja isdoh, kahdam gribbeja; schi skohlas weeta patifka daudseem, tadeht ka tur bija fohlmeisterem branga eenahffschana. Kad reis tur fohlmeistera waijadseja, wezzajs fungs atdewa fcho weetu jaunam sehnam, kas wianam par kreetnu fohlmeisteri no zittem bija usteikts, un kas seminarij bija us fohlmeistera ammatu fatafjees un tur usteikdamas leezibas dabbujis.

Bet ne-ilgi pehz tam, kad jaunajs fohlmeisters sawa ammatu bija estahjees, wezzajs fungs dabhuja scho to dsirdeht, ka jaunajs fohlmeisters behrnis mahzoht; wezzajom fungam tas nemas ka patefiba ne-isliffahs, faut gan winsch warreja palastees, ka stahstitali nemello. Ta tad winsch apnehmahs reis us skohlu eet un noklausitees, ka fohlmeisters behrnis mahza. Fohlmeisters isskaidroja behrneem kafkima gabbalus un runnaja par luhgschanu, kad wezzajs fungs skohla aishnahza. Jaunajs fohlmeisters gribbeja sawu gudribu israhdiht. Preesch luhgschanas wahrdi waijadsgi. Bet ko behrni sinn no wahrdeem, kad wian nesinn, ka wahrdi zellahs, un ka preesch wahrdeem skanna waijadsga, un kur atkal skanna zellahs? Fohlmeisters iswaizaja behrnis, zaur ko un kur skanna pee zilwekeem zellahs. Fohlmeisters ar behrneem ismekleja fmalki wissus zilweka skannas un dwaschas wilfchanas rihkus, un behrni sinnaja jo pilnigi istahstiht, kahda wihs zilweka meefai jadarbojahs, lai bals fohlmeisteri pee gaismas nahf. Kad wiss tas bija isdibbinats, stundas laits bija pagahjis.

Ar kahdahm dohmagm wezzajs fungs no skohlas us muischu atpakkat gahja, to nesinnam. Bet kahda laika winsch usmuddinaja sawu jaumas mohdes fohlmeisteri, lai tas zittu weetu meklejoh, un palihdseja tam arri, to weetu dabbuh. Nu warreja wezzajs fungs waffig atpuhstees un apnehmahs, nelad us zittu padohmu klausitees, bet pats pehz sawa prahka fohlmeisteri ismekletees, lai us preesch newarretu kahds pahrgudrineeks par fohlmeisteri wiana skohla palist. Winsch isliffa wissur, ta fakkoh, fawas slasdu dselses. Pat fullaineem bija pee fohlmeistera ismeklechanas japatihds. Sulainem bija ja-usmann, kahda apgehrba fohlmeistera weetas mekletaji nahza. Jo pehz apgehrba bija weetas mekletaji pee funga istabä laischami, waine. Til tohs, kas melnös, garros fwahrlös gehrbuchees, un tam balts kakkla lakkats un gorrstiblu sahvali, tohs ween warreja fungam preesch laift. Pulksten peezös no rihta fungs weetu mekletajus fanehma. Leezibas kates warreja libds nest, zif tihf; bet fungs pats wianus pahraudiya pehz sawa prahka.

Zif wezzajs fungs ta swehris un par weegleem atraddis, to nesinnam, bet sinnam par weenu, kas to weetu dabbuja.

Wezzajs fungs fehch kahdu rihtu pee rakstama galda pulksten peezös. Sulainis teiz, ka atkal weens weetas mekletajs preesch durwiham, un turklaht peeminn, ka tas gehrbees, ka peeklahjabs. Fungs atteiz, lai laischohrt eelfchä. Pawezs wihrs entahk paflannidamees.

Fungs (luhgschanas rakstu un leezibas rakstus lasijis): Winsch gribb mannu skohlas weetu dabbuh?

Fohlmeisters. Ta gan, zeenigs fungs, ja juhs to ustanujat.

K. Es redsu, wianam weeta jaw bijuse. Ka winsch us tahdahm dohmagm nahjis, par fohlmeisteri palist?

St. Mans nelaika tehws bija fohlmeisters, un tadeht man schis ammats jaw no masahm dee-nahm patih.

K. Kur winsch tad mahzijees?

St. Pee sawa tehwa.

K. (affi): Ta, winsch nemas naw seminarij hijis?

St. (bailigi): Ne, zeenigs fungs.

K. Kapehz tad ne?

St. Zeenigs fungs, manni wezzaki nebija bagati, bet mans tehws bija ar meefu un dwehfeli fohlmeisters, un es zerru, ka wiana mahziba un preeschihme nebuhs bes augleem bijuschi.

K. (garri wiskamis): Ta! — Nu, kahdas leetas winsch tad warr mahzicht?

St. Es zerru, zeenigs fungs, ka es lassih, rakstiht, rehkinah, kafkismi un vihbeles stahstus pilnigi un gruntigi warru eemahzicht.

K. Un tas irr wiss?

St. Ja, zeenigs fungs, mans nelaika tehws man naw zitta mahzijis; zittas sinnaschanas es neka newarreju mahzites; tatschu hischki musiku un ehrgeles spehleht es arri prohtu.

K. Schinnis laikos dauds warr mahzites. Tagad waijaga wisseem ar laika garru us preeschku fahpt. Winsch proht warbuht ko wairak. Ka tagad rahdahs, tad wianam newarru neka palihdseht: es pats wianu daudsmas pahraudijsch. Winsch warr us scho krehslu atsehstee.

Fohlmeisters atsehshahs.

K. Nu, winsch man jel warr sazziht, kas bals fchirba par leetu?

St. (dohma leeläs bailes, ka peere swihst): Zeenigs fungs, man isleekahs, it ka es fcho wahrdu buhtu dsirdejus.

K. Neeki! Winsch tak sinnahs, kas bals fchirba? Winsch wehl warr apdohmatees, es wianam laika dohshu. (Fungs pagreeschahs us rakstama galda pufi un raksta. Pehz kahda laika): Nu, wai winsch wehl naw atgahdinajees?

St. (arweenu nemeerigaki): Ne, zeenigs fungs, — es nesinnu, es newarru nemas atgahdinatees.

K. Tas tak flitti! Es wehl gribbu gaibicht. (atkal probjam. Pehdigi): Nu, wai winsch ne-sinna, kas balsfs schkirba.

Sf. (fanemmabs farwas bailes): Af, zeenigs kungs, — ja man newillahs — es dohmaju — tas jaw kahds vseodataja putnisch.

K. (flohlmesteri ilgi stihwi usluhlojis): Ta — Winsch tif pee sawa tehwa mahzijes, winsch wairak neproht nefä lassift, rakstift, rehkinah, katkismi un bihbeles stahstus, (wehl diktati): ir winsch now seminarji bis — winsch nesinn pat, kas balsfs schkirba — winsch un neweens zits buhs manna flohla par flohlmesteri!

Issfaidrofch an as pehj. Gaisa rihlles augsch-gallä divas dsihslu bantes atrohdahs; scho starpä trihskantiga, gandrihs zollu garra schkirba, zaur lo gaisfs pee dwaschas wilfchanas pa rihli plauschöös noeet un atkal lauka teek ispuhsts. Bilwels runnajoht, dseedoht, brehzoht sawel dsihslu bantes stihwaki un ispuhsch gaisu no plauscheem diltaki nefä dwaschu wilkdams; ispuhstais gaisfs fatrihzina dsihslu bantes rihlles gallä; no ta zellahs flanna tapat, fa no trihedamas flarinetes mehlites un no plahna-jahm blekka mehlitehm armonitå (plehshinäs.) Tad scho schkirbu rihlles gallä warr gan pehj taisnibus par balsfs schkirbu nosfaukt; bet wai behrneem, katkisma mahzibas issfaidrojoh, arri balsfs schkirba ja-issfaidro, tas gan flohlmestereem pascheem jassin.

Grahmata, fo Jezjis Lahzens Pehtscham Louwinom rakstijis.

Augsti zeenigs Louwina!

Effi no mannim ar dauds „labbahm deenahm“ fweizinahts! Es zerru, Lewi ar scho grahmatu pee mihtas, dahrgas wesselibas atraft, kahdä taggad pats fajuhtohs.

Schoreis' es no Lewis gribbu ehrmigä leetä padohmu dabbuhrt; es tizzu, fa Tu man derrigu padohmu warrest doht. Jo jaw tai laika, kad kohpä flohla bijam, Tu arweenu us labbalo wihi pratti sawus grehlus islahpiht un no flohlmestera beesa behrsa linjahla pirkstus un bilsas issfargah, un neween to, — bet arri sinnaji no mahtes, tehwa un flohlmestera preefsch fewis tahdus labbumus isgab-dahrt, par lo mums wisseem zitteem bija ar lihds ausihm atplehstu mutti jabrihnahs, un tad Lewi arri wehl preefsch mums padohma netruhka, ja mehs ta pee Lewis mellejam. Taggad Tu gan wehl zittadu, smalkaku gudribu buhfi pilsfehla eekrahjis; tadeht es taggad no Lewis padohmu gribbu dabbuhrt. Ta leeta, kurrä man Lewis padohms waijadigs, irr ta: es labprahrt scho seemu zeffchanas laika pagasta ammata

Drikkehts un dabbujams pee bilschus un grahmatu-drikketaja Ernst Plates, Nihga pee Pehtera-basnizas.

wihros etaptu, wai nu par pagasta mezzako, wai pa-gasta preefschneeku, wai runnas wihru.

Es gan nekahds gohda kahrigs zilwels ne-esmu, bet, fa Tu gan sinni, es no sawa tehwa brangu mahju mantoju un esmu, paldees Deewam, padish-wojis; ta jau, sinnams, katram warr luste rastees, kahdä gohda weetä kluht un fewi no zitteem liktees daudsmas gohdaht.

Es dohmaju, fa preefsch mannis taggad tas is-dewigakajs laiks, us tahlahm lectahm dsihthees; es wehl ne-esmu prezzejees; zaur to es gluschi waffigs no wisseem mahjas kalla kungeem. Fa prezzejohs, kad kahdä ammatä stahwu, tad seewa jau pee laika warr mahzitees noprast, fa wihrs nau preefsch win-nai fahnös tuppeschanas raddihts, un fa muhsu laikös ikweenam preefsch wisseem, un wisseem preefsch ikweena jaftahw un japhulejahs, lai paşaule pa fahrtai us preefschu eet; to muhsu feewischlas us semmehm — pilsfehltas laikam feewischlas zittadi usweddahs; jo mehs dsirdam scho to par feewischku beedribahm pilsfehltas — wehl nemas negribb mahzitees atsicht; jo dascham gohda wiham, kas wissu deenu par zilwegibas labbumu nophulejees, walkara irr jadsird, fa atkal weffelu deenu noblan-diees un rihli skollojis. Par to arri nekaitehs, fa es tif jauns; daschi wehl jaunaki jo leelus ammatus warr waldbiht un par tuhksotscheem teizahs gah-dajoht, paschi par feri nespahdamo gohdaht.

Sawas fahroschanas es Lewi nu atflahjis, rakstii til drihs ween, kahdä wihsé es to warru panahst.

Wissi Lewi pasihstami leek Lewim dauds „lab-bas deenas“ fazzit zaur

Lewi wezzu draugu
Jezzi Lahzeni.

Stahstisch

Schihds ar ohtru Schihdu skaistai feewischkai gar-ram eedams issplahwa. „Moses, kadel tu preks skaiste schwie issplauvi?“ „Es ne-issplauje wis preks skaiste schwie, bet preks sawe schwie, kas man mahje.“

Isfuddinachana.

Us daudsahrtigu paghreshanu esmu tahs Japaneeschu firds apmeerinajamas maschines, vahr kurrahm M. w. pehrnajä 27tä Nr. runnaja, pastelleis un leela pulsä atstelletas dabbujits. Irr fmalki taisftas un gauschi derrigas un ne wissai dahrgas. Kad 1 no tahn pirk, dohjhu 9 usdewahm. Tad nu teem, kam 7 darba-deenas neddelä — ja waijadigs — mihlgi luhgdamas, pasemmiги glah-stidams un itt semmi flannidamees sawu prezzi pedahwaju, un usaizinaju arri zittus newakkas laudis, manna bohdei — kas no walkara pulsken 10. buhs atwehrta — garam ne-eet. Sawu prezzi un pirzejus ne-aismirischu allasch usteikt un gohdaht

W. J. Listers,
tumfchajä eelä, eelas gallä.

Athildedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atwelehts.

Nihga, 27. November 1869.